

Beavdegirji • Møtereferat

Ássí/Sak:	Referat fra halvårlig politisk møte mellom statsråd Jan Tore Sanner og sametingspresident Aili Keskitalo
Beaivi/Dato:	23.06.2015
Mielde/Tilstede:	<p>Fra Sametingsrådet: Sametingspresident Aili Keskitalo, rådsmedlem Henrik Olsen, rådsmedlem Ann- Mari Tomassen, rådsmedlem Silje Muotka, rådsmedlem Tomas Åhren og politisk rådgiver Runar Myrnes Balto.</p> <p>Fra Sametingets administrasjon: Direktør Rune Fjellheim, avdelingsdirektør Hege Fjellheim, avdelingsdirektør Magne Svineng, avdelingsdirektør Anne- Britt Klemetsen Hætta, avdelingsdirektør Inger-Eline Eira Buljo, avdelingsdirektør Jan- Roger Østby, seniorrådgiver Nils-Ingvald Somy, rådgiver Vivian Boine og seniorrådgiver Ingeborg Larssen.</p> <p>Fra politisk ledelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Statsråd Jan- Tore Sanner og statssekretær Anne- Karin Olli.</p> <p>Fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets administrasjon: Kommunikasjonssjef Kjersti Bjørge, avdelingsdirektør Elin Bøe Elgsaas, seniorrådgiver Hildegunn Heinum, rådgiver Kirsti Sveen Torjesen og prosjektleder Nancy Vibeke Olsen.</p>
Čoahkkinjodiheaddji/Møteleder:	Sametingspresident Aili Keskitalo
Čállli/Referent:	Seniorrådgiver Ingeborg Larssen

Sak 1. Godkjenning av sakliste.

Sakliste godkjent.

Sak 2. Valg – plenumsvedtak om elektronisk forhåndsvalg.

Statsråden viste til at det ved stortingsvalgene i 2011 og 2013 gjennomført forsøk med stemmegivning over Internett. Institutt for samfunnsforskning har evaluert forsøket i 2013, rapporten ligger tilgjengelig på www.valg.no. Rapporten viser blant annet at velgerne i liten grad kjente til sikkerhetsmekanismene i løsningen som skulle bidra til å sikre prinsippet om hemmelige valg. Dette viser hvor viktig det er at valg gjennomføres i valglokaler der valgfunksjoner sørger for at prinsippet om frie og hemmelige valg ivaretas. Statsråden viste videre til at saken om elektronisk stemmegivning har blitt diskutert i Stortinget flere ganger, og at det er stor politisk uenighet om saken. Statsråden sa at han er opptatt av å sikre høy tillitt som finnes til valggjennomføringen i Norge, og mener det er uheldig med politisk uenighet knyttet til selve gjennomføringen av valg. KMD har derfor besluttet at forsøk med stemmegivning over Internett ikke skal videreføres.

Sametingspresidenten viste til at Sametinget i et enstemmig plenumsvedtak i sak 033/13 har bedt om at ordningen med elektronisk forhåndsvalg innføres i alle landets kommuner fra 2017. Hun viste videre til at Sametinget den administrative dialogen med Kommunal- og moderniseringsdepartementet har uttrykt ønske om elektronisk forhåndsstemmegivning ved

valg til Sametinget i egnet valglokale. Sametingspresidenten argumenterte for at elektronisk forhåndsstemmegivning kunne bidra til økt valgdeltakelse i Sametingsvalget.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets argumentasjon til orientering. Statsråden ga tilbakemelding om at forsøk med elektronisk stemmegivning ikke vil bli videreført. Ordningen ivaretar ikke i tilstrekkelig grad prinsippet om hemmelig valg. Statsråden og sametingspresidenten ble enige om å diskutere videre hvordan informasjon om sametingsvalget til kommunene og valglokalene kan bli bedre.

Sak 3. Bruk av samiske tegn i offentlige registre.

Statsråden sa at regjeringen er opptatt av at offentlige registre og IT-systemer skal støtte samiske tegn. Forskrift om IT-standarder i forvaltningen (standardiseringsforskriften) stiller krav til blant annet bruk av felles tegnsett i all kommunikasjon mellom offentlige virksomheter. Forskriften stiller også krav til samisk tegnsett. Inntil videre aksepteres en begrenset støtte til samiske tegn, men det foreligger et krav til innføring av samisk tegnsett der en virksomhet gjør større omlegginger eller får ny IT-løsning. Andelen fagsystemer som støtter samiske tegn vil derfor øke på sikt.

Statsråden understreket at KMD er opptatt av at offentlige registre skal kunne håndtere felles tegnsett. Difi (Direktorat for forvaltning og IKT) følger derfor tett opp arbeidet med å tilrettelegge for felles tegnsett hos de forskjellige registerforvalterne. Difi anslår at omlag 60 prosent av alle offentlige IKT-løsninger (inkludert registre) per i dag støtter felles tegnsett.

Sametingspresidenten sa at Sametinget er opptatt av at offentlige registre skal bruke samiske tegn. Hun viste videre til at forslag til ny folkeregisterlov er på høring. Sametinget vil be om konsultasjoner for å sikre at samiske tegn kan brukes i folkeregisteret. Sametinget er bekymret for at det ikke er satt noen frist for implementeringen av felles tegnsett i sentrale offentlige fellesregistre. Sametingspresidenten anmodet ministeren om å ta tak i dette, slik at samiske navn, stedsnavn, gatenavn etc. snarest kan registreres og skrives korrekt med samiske tegnsett i offentlige registre.

Konklusjon:

Statsråden noterte seg Sametingets ønske om økt hastighet på prosessen med å innføre samiske tegn i offentlige registre, og han understreket at det er enighet om at det er viktig å få opp tempoet med innføringen av samiske tegn. Statsråden la til grunn at Sametinget, etter å ha gjort en vurdering av om det i høringsnotatet fra Finansdepartementet blir foreslått endringer som vil påvirke samiske interesser direkte, kontakter Finansdepartementet for eventuelle konsultasjoner om saken.

Sak 4. Eventuell gjenbegravning av menneskelige levninger fra Pasvik.

Sametingspresidenten redegjorde for saken: Institutt for medisinske basalfag ved UIO mottok i juni 2013 et krav fra St. Georgs kirkeforening i Neiden om tilbakeføring og gjenbegravning av skjelettmaterialer fra 21 individer fra Pasvik. Utgravningen av skjelettmaterialer ble gjennomført i 1958 og 1959, fordi gravplassen ville bli ødelagt av en planlagt oppdemning av Pasvikelva. Etisk komite for menneskelige levninger har avgitt uttalelse i saken, og tilrådd at det nedsettes en arbeidsgruppe som arbeider videre med historiske, kulturelle og etiske spørsmål i saken. Levningene kommer fra Pasvikidaen, som

ble oppløst ved grensetrekningene, og det er derfor krevende å flest mulig fakta klarlagt. Sametinget har endelig avgjørelsesmyndighet i saken. Felles utarbeidede retningslinjer fra 1998 mellom Sametinget og UiO ligger til grunn for arbeidet.

Kunnskapsdepartementet (KD) av slo i april 2015 Universitetet i Oslo (UIO) og Sametingets felles søknad om økonomisk støtte på 350 000 kroner. Midlene skulle dekke utgiftene knyttet til gjennomføringen av de videre trinn i prosessen med å vurdere en eventuell tilbakeføring og gjenbegravning av skjelettmaterialet fra Pasvik. I første omgang er det snakk om aldersdatering av skjelettmaterialet, og midler til å arbeidsgruppe som skal arbeide med prosessen med eventuell gjenbegravelse. UIO og Sametinget har signalisert at de vil bidra økonomisk ved at de både dekker konkrete kostnader ved egen deltakelse og avsetter personalressurser til prosjektet.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets argumenter til orientering.

Sak 5. Konsultasjoner – gjensidig informasjon.

Sametingspresidenten viste til eksempel hvor Sametinget opplever at det har vært tatt realitetsavgjørelser før konsultasjonene og at det ikke alltid utveksles tilstrekkelig informasjon i forkant av konsultasjonene. I noen saker opplever også Sametinget at det har vært uenighet om det foreligger konsultasjonsplikt. Sametingspresidenten understreket at gode prosesser er viktig for dem, og viste til at det gjerne er en sammenheng mellom prosess og resultat.

Konklusjon:

Saken ble drøftet og statsråden tok Sametingets argumentasjon til orientering. Fra Sametingets side ble det vist til saker hvor konsultasjonene har fungert godt og saker hvor det ikke har fungert så godt.

Sak 6. Oppfølging av verdenskonferansen.

Sametingspresidenten orienterte om Sametingets rolle under planleggingen og gjennomføringen av FNs verdenskonferanse for urfolk, som ble avholdt i New York 22. og 23. september 2014. Sametingets oppfølging av verdenskonferansen vil bli redegjort for i Sametingets melding om solidaritet og internasjonalt arbeid, som etter planen skal behandles i Sametingets plenum høsten 2015. Innenfor FN-systemet er det i første rekke to saker som Sametinget prioriterer:

- Endring av EMRIPs mandat slik at det bedre kan bidra til en bedre gjennomføring av urfolkserklæringen på nasjonalt nivå.
- Urfolks formelle status og deltakelsesrett i FN-systemet.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets redegjørelse til orientering. KMD avventer skriftlig innspill fra Sametinget, jf. konklusjonspunkt under sak 4 fra det halvårslige politiske møtet i desember 2014.

Sak 7. Undersøkelseskommissjon om fornorskingspolitikken.

Sametingspresidenten viste til Sametingets brev av 26. mai 2015 til KMD hvor Sametinget ber departementet og andre relevante departementer om å igangsette en offentlig undersøkelse og kartlegging av fornorskingspolitikkenes målsetninger, gjennomføring og virkemidler overfor samene. Undersøkelsen bør ifølge Sametinget også vurdere funnene i lys av norsk lovgivning og folkerettslige forpliktelsene som Norge var og er bundet av.

Konklusjon:

Sametingspresidenten orienterte om behovet for mer kunnskap om fornorskingspolitikkenes konsekvenser, og hun relaterte behovet til en nylig fremlagt voldsstatistikk. Statsråden og sametingspresidenten var enige om å diskutere videre hvordan det kan framskaffes mer kunnskap om fornorskingspolitikkenes konsekvenser.